

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE LOCALĂ
A
COMUNEI CRISTINEȘTI
2018-2020**

**Strategia de Dezvoltare Locală
a
comunei Cristinești**

elaborată
de către Primăria comunei Cristinești
Cristinești, jud. Botoșani, 717105
Tel, fax: 0231619104/0231619149
E-mail: primariacristinesti@yahoo.com
cu participarea locuitorilor comunei Cristinești

Contents	
I. Introducere.....	5
I.1 Prezentarea Strategiei de Dezvoltare Locală (SDL)	5
I.2. Cadrul conceptual al elaborării strategiei de dezvoltare locala	7
II. CONTEXTUL STRATEGIC AL ELABORARII STRATEGIEI DE DEZVOLTARE	8
II.1. Contextul european de dezvoltare.....	8
II.2. ELEMENTELE CADRULUI STRATEGIC COMUN 2014-2020	24
II.3. Politica de coeziune a UE 2014-2020	26
III. Evaluarea situației existente.....	39
III.1 Profilul județului - date generale	39
III.2 Profilul comunității.....	40
III.3 Educația.....	42
III.4 Cultura și cultele.....	42
III.5 Analiza socio-economică a comunei Cristinești	42
III.6 Starea tehnică actuală a infrastructurii locale aferente serviciilor comunitare de utilități publice	45
<i>III.6.1 Alimentarea cu apă potabilă și canalizare.....</i>	45
<i>III.6.2 Salubritatea și managementul deșeurilor solide.</i>	46

IV	Procesul de elaborare a strategiei locale de dezvoltare a comunei Cristinești ..	47
IV. 1	Inițierea procesului de planificare strategică	47
IV.2	Concluzii rezultate în urma consultării comunității, în vederea elaborării strategiei	47
V	Analiza SWOT	49
V.1	INFRASTRUCTURĂ (de acces, socială și construcții)	50
V.2	SERVICII SOCIALE, RESURSE UMANE	51
V.3	ECONOMIE	52
V.4	MEDIU	53
V.5	AUTORITATEA PUBLICĂ LOCALĂ	53
VI.	Obiectivele de dezvoltare ale comunei Cristinești	54
	Planuri de acțiune și măsuri specifice	56
VII	Surse de finanțare a proiectelor de dezvoltare	85
VIII.	Analiza factorilor de decizie	89
IX.	Monitorizare și evaluare	94
IX.1	Concept de comunicare.....	94
IX.2	Cooperare cu alte comunități.....	94
IX.3	Capacitate și abilități de management.....	94

I. Introducere

I.1 Prezentarea Strategiei de Dezvoltare Locală (SDL)

Elaborarea strategiilor de dezvoltare durabilă reprezintă unul din pașii cei mai importanți care susțin procesele de dezvoltare locală, condiționând și influențând în bună măsură evoluția acestora. Acest tip de strategii clarifică direcțiile și domeniile spre care se orientează efortul de dezvoltare al comunităților pe termen mediu și lung.

Strategia de Dezvoltare Locală (SDL) a comunei Cristinești este de a identifica contextul socio-economic local și de a stabili strategia generală de dezvoltare, pe domenii de intervenție, măsurile specifice fiecărei direcții și activitățile concrete prin care se vor atinge obiectivele propuse.

Comunitățile locale au propriile lor viziuni și strategii de dezvoltare, ceea ce determină o abordare pragmatică a planificării strategice la nivelul fiecărei comunități, având la bază situațiile existente în teritoriu. Scopul strategiei de dezvoltare durabilă este acela de a maximiza utilizarea resurselor locale, prin coroborarea elementelor specifice pentru conturarea viitorului comunității locale, dar și prin implicarea activă a cetățenilor în acest proces.

În această strategie s-a reușit o îmbinare a resurselor financiare posibil de mobilizat pe plan local, concomitent cu o conlucrare eficientă cu alte organisme și organizații cu impact asupra comunității locale.

Capacitățile materiale, financiare și spirituale trebuie să fie potențate de competența și pasiunea umană, dar și de gradul de implicare a autorităților administrației publice locale, astfel încât să se materializeze ceea ce s-a propus în această strategie, în vederea adaptării la cerințele impuse de implementarea principiilor reformei în toate domeniile de activitate.

În decursul elaborării acestei strategii s-a pornit de la necesitățile locale, necesități împărțite pe domenii de interes cu scopul delimitării domeniilor de cuprindere a strategiei.

Elaborarea strategiei de dezvoltare locală are ca scop identificarea, analiza și implementarea obiectivelor strategice de dezvoltare a comunității locale în domeniile de

acțiune identificate la nivel local, și integrate în cele la nivel județean, regional, național și european. Realizarea obiectivelor strategice, în special în sfera economică au ca rezultat dezvoltarea economică locală, creșterea calității vieții și bunăstării sociale. Dezvoltarea economică locală este procesul prin care administrația locală și/sau comunitatea, bazată pe grupuri, administrează resursele existente și intră într-un nou angajament de parteneriat fie cu sectorul privat, fie una cu cealaltă, pentru a crea noi locuri de muncă și pentru a stimula activitățile economice într-o zonă economică bine definită. Dezvoltarea economică presupune dezvoltarea capacității economice regionale sau locale și formularea răspunsului la schimbările economice, tehnologice, sociale, etc. Dezvoltarea care, îndeplinind cerințele generației actuale, facilitează generațiilor viitoare îndeplinirea propriilor opțiuni, este dezvoltare durabilă. Dezvoltarea durabilă urmărește reconcilierea între două aspirații fundamentale, și anume necesitatea dezvoltării economice și sociale, dar și protecția și îmbunătățirea stării mediului. În elaborarea strategiei de dezvoltare au fost utilizate elementele specifice locale:

- date economice,
- date privind populație,
- infrastructura,
- mediul înconjurător,
- amenajarea teritoriului,
- analiza distribuției serviciilor etc., precum și de la o evaluare realistă a modului în care comunitatea locală dorește să evolueze.

Strategia locală de dezvoltare a fost elaborată participativ, prin implicarea reprezentanților tuturor grupurilor sociale din comunitate (cu și prin consultarea stake holderilor locali: autoritatea publică locală, instituții de învățământ, reprezentanți ai confesiunilor religioase, mediului de afaceri, organizații non guvernamentale și cetățeni). Această participare va contribui la creșterea spiritului de inițiativă a oamenilor din comunitate, la implicarea păturilor vulnerabile în procesul de luare a deciziilor și la responsabilizarea comunității pentru deciziile luate și pentru întreg procesul de dezvoltare.

Ca urmare, din punct de vedere metodologic, strategia are la baza și se fundamentează pe următoarele instrumente și proceduri de lucru:

- analiza de conținut;
- analiza de date statistice din surse organizate;
- comparații de date statistice pe scara evolutivă;
- analiza SWOT;
- analiza și interpretarea unor studii, rapoarte, cercetări, strategii și norme locale, județene, regionale, naționale și europene.

1.2. Cadrul conceptual al elaborării strategiei de dezvoltare locală

Conceptul de dezvoltare durabilă a comunităților rurale își are originile la nivel mondial din anul 1992, în cadrul Conferinței de la Rio de Janeiro, 170 de state, printre care și România, au recunoscut în mod unanim și au căzut de acord asupra nevoii urgente de a adopta o strategie globală pentru secolul următor, denumită „AGENDA 21”. Conform prevederilor stabilite în cadrul Conferinței de la Rio, fiecare autoritate locală are obligația de a elabora propria strategie de dezvoltare durabilă. Agenda 21 Locală implică necesitatea ca autoritățile locale să lucreze în parteneriat cu toate sectoarele comunității respective, punând accentul pe participarea comunității și pe democrația locală lărgită, oferind o modalitate de integrare a problemelor sociale, economice și de mediu, care să conducă, în final, la definirea de obiective, strategii, politici și acțiuni la nivel local.

Agenda 21 recunoaște că autoritățile/municipalitățile locale au de jucat un rol crucial în dezvoltarea durabilă, deoarece:

- reprezintă comunitatea locală și lucrează în numele ei;
- au un rol planificator important, deoarece desfășoară, delegă sau influențează multe din serviciile de care depinde calitatea vieții;
- administrează/posedă părți importante din patrimoniul construit sau natural;
- pot influența prin educație, sfaturi, informații și exemplu propriu;
- pot cataliza parteneriate cu alte organizații;
- au un impact mare în calitate de consumatori, achizitori și patroni.

Dezvoltarea durabilă a comunităților are ca scop major eradicarea sărăciei la nivel local, punând accent pe resursele locale, care pot fi structurate în patru categorii:

- capitalul uman: cunoștințe, abilități, capacități, creativitate, strategii de adaptare;

- capitalul fizic: clădiri, drumuri, rețele etc.;
- capitalul natural: sol, aer, apa, flora, fauna etc.;
- capitalul social: structuri de administrare și luare a deciziilor, comunitatea, cultura.

Dezvoltarea rurală poate fi considerată și un demers de dezvoltare teritorială, ea incluzând aspecte economice, social-politice, culturale, ecologice etc., prin stimularea și favorizarea dezvoltării interne, mobilizând, în acest sens, mijloacele umane și financiare care concură la această dezvoltare și asigurând convergență.

II. CONTEXTUL STRATEGIC AL ELABORARII STRATEGIEI DE DEZVOLTARE

II.1. Contextul european de dezvoltare

Europa trece printr-o perioadă de transformare. Criza a anulat anii de progrese economice și sociale și a pus în evidență deficiențele structurale ale economiei Europei. Între timp, lumea evoluează rapid, iar provocările pe termen lung (globalizarea, presiunea exercitată asupra resurselor, îmbătrânirea) se intensifică. Din cauza crizei, obiectivul de garantare a unei creșteri economice viitoare este mult mai greu de realizat. Situația încă fragilă a sistemului financiar frânează redresarea, având în vedere dificultățile cu care se confruntă atât întreprinderile, cât și gospodăriile pentru a obține credite, a cheltui și a investi. Europa poate reuși dacă acționează în mod colectiv, ca Uniune, trebuind să facă față următoarelor provocări: deficiente structurale (rata medie de creștere a Europei este net inferioară față de a principalilor parteneri economici, ratele de ocupare a forței de muncă în Europa sunt inferioare cu a altor state ale lumii ca SUA sau Japonia, accelerarea îmbătrânirii populației), intensificării provocărilor globale (economii globale tot mai interconectate, nevoia finanțelor mondiale de măsuri corective, provocări globale legate de clima), trecerea la acțiune pentru evitarea declinului și ieșirea din criza.

II.1.1. Europa 2020 - O strategie europeană pentru creștere inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii

Începând cu anul 2008, Uniunea Europeană a fost puternic afectată de criza financiară, transformată rapid într-o criza economică globală cu largi implicații sociale și

care a eclipsat efectele benefice aduse de Strategia Lisabona pentru creștere economică și locuri de muncă. Uniunea a răspuns rapid acestei noi provocări, inițial printr-un „Plan European de Redresare Economică” și, ulterior, prin gândirea unei noi strategii economice mai realiste pentru orizontul anului 2020. În luna martie 2010, Comisia Europeană a lansat această nouă strategie prin comunicarea „Europa 2020 - O strategie europeană pentru creștere inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii”, care încorporează, în chiar titlul său, trinomiul de priorități ale strategiei în acest deceniu.

Obiective strategiei Europa 2020

Cele 5 obiective principale (concretizate în 8 ținte numerice) propuse pentru atingerea celor 3 priorități, la nivelul UE, până în 2020 sunt:

Ocuparea forței de muncă: rata de ocupare a forței de muncă de 75% în rândul populației cu vârste cuprinse între 20 și 64 de ani. Cercetare și dezvoltare: alocarea a 3% din PIB-ul UE pentru cercetare și dezvoltare.

Schimbări climatice și energie: reducerea cu 20% a emisiilor de gaze cu efect de seră (sau chiar cu 30%, în condiții favorabile) față de nivelurile înregistrate în 1990, creșterea ponderii surselor de energie regenerabile până la 20%, creșterea cu 20% a eficienței energetice.

Educație: reducerea abandonului școlar la sub 10%, creșterea la peste 40% a ponderii absolvenților de studii superioare în rândul populației cu vârsta cuprinsă între 30-34 de ani.

Sărăcie și excluziune socială: reducerea cu cel puțin 20 de milioane a numărului persoanelor care suferă sau riscă să sufere de pe urma sărăciei și a excluziunii sociale.

II.1.2. Priorități strategice Europa 2020

Cele 3 priorități ale strategiei Europa 2020 care definesc viziunea UE asupra economiei sociale de piață pentru secolul XXI vizează: creșterea inteligentă, prin dezvoltarea unei economii bazate pe cunoaștere și inovare; creșterea durabilă, prin promovarea unei economii mai eficiente, mai ecologice și mai competitive; creșterea favorabilă incluziunii prin promovarea unei economii cu un grad înalt de ocupare a forței de muncă care să asigure coeziunea socială și teritorială. Aceste priorități strategice stabilite la nivelul Uniunii Europene pentru noul orizont de timp, respectiv anul 2020, au la baza 7 inițiative emblematice, care au drept scop coordonarea eforturilor tuturor

autorităților statelor membre, în vederea atingerii obiectivelor strategice la nivel european și național.

II.1.3. Creștere inteligentă

Creșterea inteligentă înseamnă consolidarea cunoașterii și inovării ca elemente motrice ale viitoarei creșteri. Pentru aceasta este necesar îmbunătățirea calității sistemelor de învățământ, întărirea performanței în cercetare, promovarea inovării și transferul de cunoștințe în Uniune, folosirea pe deplin a tehnologiilor informației și comunicațiilor și asigurarea transpunerii ideilor inovatoare în noi produse și servicii care să generează creștere, locuri de muncă de calitate și care să contribuie la abordarea provocărilor cu care se confruntă societatea europeană și mondială. Creșterea inteligentă este necesară în vederea recuperării decalajelor între creșterea economică a UE și creșterea economică a celor doi mari competitori pe piața mondială respectiv SUA și Japonia. Aspecte de corectat în domeniul Inovării:

- nivelul mai redus al investițiilor în cercetare, dezvoltare și inovare;
- utilizarea insuficientă a tehnologiilor informației și comunicațiilor;
- accesul dificil la inovare în anumite sectoare ale societății;
- ponderea mai redusă în UE a firmelor high-tech.

Aspecte de corectat în domeniul Educației:

- un sfert dintre elevi au competențe slabe de citire, unul din șapte tineri abandonează studiile și formarea prea devreme;
- 50% dintre tineri ating un nivel mediu de calificare, insuficient pentru cerințele noi de pe piața muncii;
- în rândul populației cu vârsta cuprinsă între 25 și 34 de ani, doar 1 persoană din 3 are o diplomă universitară, comparativ cu 40% în SUA și peste 50% în Japonia;
- conform "Indicelui Shanghai" în clasamentul mondial al primelor 20 de universități, sunt listate doar două universități europene.

Aspecte de corectat în domeniul Societății digitale:

- „din valoarea de 2.000 miliarde € reprezentată de piața globală pentru tehnologiile informației și comunicațiilor, firmele europene reprezintă doar 25%;

▫ rămânerea Europei în urma SUA și Japoniei în ceea ce privește internetul de mare viteză, afectează capacitatea acestora de inovare în special în zonele rurale, diseminarea online a cunoștințelor și distribuția online de bunuri și servicii.

Creșterea inteligentă se realizează prin dezvoltarea unei economii bazate pe cunoaștere și inovare; presupune îmbunătățirea prestației în următoarele domenii:

▫ cercetare și inovare: îmbunătățirea condițiilor pentru creșterea investițiilor de stat și private în vederea generării de locuri de muncă prin crearea de noi produse și servicii;

▫ educație: încurajarea și susținerea procesului de învățare și formare de-a lungul vieții în vederea îmbunătățirii competențelor;

▫ societatea digitală: utilizarea tehnologiilor informației și comunicațiilor.

Acțiunile acestei priorități vizează:

▫ eliberarea potențialului inovator al Europei;

▫ ameliorarea rezultatelor în domeniul educației;

▫ valorificarea avantajelor economice și sociale ale societății digitale. Creșterea inteligentă va fi stimulată prin trei inițiative emblematice:

a. „O Uniune a inovării”. Inițiativa oferă o viziune amplă și incluzivă asupra inovării în Uniunea Europeană, plasând inovarea în centrul intervențiilor și interconectând multiple domenii de politici publice (de la cercetare dezvoltare, la educație, întreprinderi, coeziune socială, ajutor de stat, standardizare, achiziții publice, proprietate intelectuală).

Inițiativa propune următoarele direcții de acțiune:

▫ reorientarea politicii în domeniul cercetării, dezvoltării și inovării către domenii care prezintă provocări majore pentru societate (schimbări climatice, utilizarea eficientă a energiei și a resurselor, schimbări demografice, sănătatea populației etc.);

▫ consolidarea verigilor din lanțul inovării, de la cercetarea fundamentală la comercializare;

▫ definitivarea spațiului european de cercetare, elaborarea unei agende strategice de cercetare;

▫ îmbunătățirea condițiilor-cadru pentru a permite întreprinderilor să inoveze, crearea unui brevet european unic și a unei instanțe specializate în materie de brevete;

▫ lansarea de parteneriate europene în domeniul inovării între UE și nivelurile naționale, în vederea accelerării dezvoltării și utilizării;

- consolidarea și dezvoltarea rolului instrumentelor UE de susținere a inovării (fondurile structurale, fondurile de dezvoltare rurală, programul-cadru de cercetare-dezvoltare, etc.);

- promovarea parteneriatelor în materie de cunoaștere și consolidarea legăturilor între educație, întreprinderi, cercetare și inovare. Din multitudinea acțiunilor și soluțiilor pe care le recomandă inițiativa emblematică, lansarea parteneriatelor europene pentru inovare se distinge prin conceptul novator propus, bazat pe crearea unei mase critice a expertizei din cercetare și inovare. Parteneriatele europene pentru inovare se vor focaliza pe abordarea marilor provocări, depășind sfera tehnologică a actualelor instrumente (cum ar fi, de exemplu, inițiativele tehnologice comune), și acționând asupra întregului lanț al cercetării și inovării. Datorită noutății acestui tip de parteneriat, Comisia Europeană testează conceptul de parteneriat pentru inovare cu ajutorul unui parteneriat pilot privind îmbatrânirea activă și în condiții bune de sănătate. Principalul obiectiv al acestui parteneriat este ca până în 2020 să se adauge 2 ani la durata medie de viață în condiții bune de sănătate.

b. „Tineretul în mișcare”. Inițiativa trasează direcțiile de acțiune pe care Uniunea Europeană și statele membre ar trebui să se axeze în viitor în dezvoltarea unor sisteme de educație și formare moderne, adaptate economiei cunoașterii și care să asigure mobilitatea elevilor, studenților și cadrelor didactice. Ea este structurată pe 4 direcții de acțiune și 28 de acțiuni, dintre care menționăm:

- consolidarea performanței și atractivității internaționale a instituțiilor de învățământ superior din Europa;

- sporirea nivelului general de calitate la toate formele de educație și formare în UE;
- combinarea excelenței cu echitatea, prin promovarea mobilității studenților și a celor care urmează un curs de formare,

- îmbunătățirea situației încadrării în muncă a tinerilor. Comisia Europeană va depune eforturi pentru:

- integrarea și consolidarea programelor UE de mobilitate, cele destinate universităților, cele destinate cercetătorilor și corelarea lor cu programele naționale;

- impulsivitatea agendei de modernizare a învățământului superior la nivelul programelor școlare, al guvernantei și al finanțării;

- identificarea metodelor de promovare a spiritului antreprenorial prin programe de mobilitate pentru tinerii profesioniști;

- promovarea recunoașterii învățării non-formale și informale;

- lansarea unui Cadru pentru încadrarea în muncă a tinerilor.

c. „O agendă digitală pentru Europa” prin care se propune crearea unei piețe digitale unice, bazată pe internet rapid și ultrarapid și pe aplicații interoperabile:

- până în 2013: acces universal la internet în banda largă;

- până în 2020: acces universal la internet mult mai rapid (cel puțin 30Mbps);

- până în 2020: o viteză a internetului de peste 100 Mbps în peste 50% din locuințele din Europa.” Comisia Europeană va depune eforturi pentru:

- asigurarea accesului la internet de mare;

- crearea pieței unice digitale;

- dezvoltarea societății digitale sustenabile;

- consolidarea măsurilor în domeniul securității și al încrederii în tehnologii;

- dezvoltarea cercetării și inovării în domeniu;

- dezvoltarea de standarde deschise și a interoperabilității;

- oferirea cadrului juridic stabil, pentru stimularea investițiilor în infrastructură pentru internet de mare viteză, deschisă și competitivă, precum și în serviciile conexe;

- dezvoltarea unei politici eficiente în domeniu;

- facilitarea utilizării fondurilor structurale ale UE pentru realizarea acestei agende.

Cresterea durabilă

Cresterea durabilă înseamnă promovarea unei economii mai eficiente din punctul de vedere al utilizării resurselor, mai ecologice și mai competitive, presupune dezvoltarea de noi procese și tehnologii (inclusiv cele ecologice) care:

- să accelereze dezvoltarea de rețele inteligente, ce folosesc TIC;

- să exploateze rețelele de la scară UE;

- să consolideze avantajul competitiv al mediului european de afaceri;

- să constientizeze consumatorii în ceea ce privește meritele utilizării eficiente a resurselor;

- să scadă emisiile de dioxid de carbon;

▫ sa previna degradarea mediului, pierderea biodiversitatii, utilizarea nedurabila a resurselor. Cresterea durabila va sta la baza coeziunii economice, sociale si teritoriale prin derularea de actiuni in urmatoarele domenii:

▫ competitivitate: mentinerea avantajului fata de SUA si China, pe piata tehnologiilor ecologice; eliminarea blocajelor din cadrul infrastructurilor, productivitate crescuta pentru contracararea presiunii tot mai mari de pe pietele de export si pentru un numar tot mai mare de materii prime;

▫ combaterea schimbarilor climatice: reducerea emisiilor de dioxid de carbon mult mai rapid in decada care urmeaza, exploatarea completa a potentialului noilor tehnologii, precum posibilitatile de captare si stocare a dioxidului de carbon, care vor genera reducerea emisiilor, realizarea de economii si crestere economica, consolidarea capacitatii de rezistenta a economiilor UE in fata riscurilor climatice, precum si capacitatea de prevenire a dezastrelor si de reactie la acestea;

▫ energie curata si eficienta: scaderea importurilor UE de petrol si gaze cu 60 de miliarde € pana in 2020; cresterea PIB-ului cu 0,6% - 0,8% si crearea a peste 600 000 locuri de munca prin utilizarea energiei regenerabile in 20% din energia folosita in UE; crearea a peste 400 000 locuri de munca prin atingerea obiectivului de 20% privind eficienta energetica. Cresterea durabila va fi stimulata prin doua initiative:

▫ „O Europa eficienta din punctul de vedere al utilizarii resurselor” Acesta initiativa emblematica propune un cadru integrat de actiune pentru domeniile: schimbari climatice, energie, transport, industrie, materii prime, agricultura, pescuit, biodiversitate si dezvoltare regional, popunand urmatoarele directii de actiune: o sprijinirea tranzitiei catre o economie eficienta in ceea ce priveste utilizarea resurselor si cu emisii reduse de dioxid de carbon;

- decuplarea cresterii economice de utilizarea resurselor, de consumul de energie; o reducerea emisiilor de CO₂;

- cresterea competitivitatii si promovarea securitatii energetice. Obiectivul acestei initiative îl constituie asigurarea unui echilibru între toate politicile europene cu impact asupra eficientei resurselor si stabilirea unui acord privind viziunea pe termen lung în aceasta privinta. Comisia Europeana va depune eforturi pentru:

- mobilizarea instrumentelor financiare ale UE precum fondurile pentru dezvoltare rurala, fondurile structurale, si altele in cadrul unei strategii solide de finantare (UE, publica nationala, privata);

- consolidarea cadrului de utilizare a instrumentelor de piata precum certificate de emisii, incurajarea utilizarii extinse a achizitiilor publice ecologice, etc;

- prezentarea de propuneri pentru modernizarea si decarbonizarea sectorului transporturilor;

- implementarea de proiecte strategice in vederea eliminarii blocajelor in sectiunile transfrontaliere si nodurile intermodale (orase, porturi, platforme logistice); o finalizarea pietei interne a energiei, derularea actiunilor din cadrul planului privind tehnologiile energetice strategice (SET); o promovarea proiectelor de infrastructura de importanta strategica pentru UE in zona baltica, in Balcani, in regiunea mediteraneeana si in Eurasia; o adoptarea si implementarea unui Plan de actiune privind eficienta energetica, promovarea unui program in domeniul utilizarii eficiente a resurselor (sprijinind IMMurile si gospodariile) prin utilizarea fondurilor structurale si a altor tipuri de fonduri; o stabilirea viziunii privind modificarile structurale si tehnologice necesare pentru a face tranzitia catre o economie cu emisii reduse de dioxid de carbon, eficienta din punctul de vedere al utilizarii resurselor si rezistenta la schimbarile climatice pana in 2050."

La nivel national, statele membre vor trebui:

- sa elimine treptat subventiile daunatoare mediului (exceptii in cazul persoanelor defavorizate);

- sa dezvolte instrumente de piata, precum stimulente fiscale si achizitii publice menite sa adapteze metodele de productie si de consum;

- sa dezvolte infrastructuri energetice si de transport inteligente, modernizate si complet interconectate, sa utilizeze pe deplin TIC;

- sa asigure implementarea coordonata a proiectelor de infrastructura, in cadrul retelei centrale a UE;

- sa se concentreze asupra dimensiunii urbane a transporturilor, responsabile de o mare parte din emisiile generate si din congestiile retelelor;

- sa utilizeze reglementarea, dezvoltand standarde de performanta energetica in constructii si instrumente de piata precum impozitarea, subventiile si achizitiile publice pentru a reduce consumul de energie si de resurse;

- sa utilizeze fondurile structurale pentru a investi in constructia de cladiri publice eficiente din punct de vedere energetic si într-o reciclare mai eficienta;

- sa stimuleze instrumente care permit economisirea de energie si care ar putea creste eficienta in sectoarele mari consumatoare de energie, precum cele bazate pe folosirea TIC.

- „O politica industrială adaptată erei globalizării” Aceasta inițiativa emblematică contribuie la creșterea durabilă și are ca obiectiv susținerea și consolidarea unei baze industriale puternice, diversificate, competitive și eficiente din punct de vedere energetic și al utilizării resurselor, și presupune: o colaborare strânsă între CE și întreprinderi, sindicate, mediul academic, ONG-uri, organizații de consumatori;

- elaborarea unui cadru pentru o politică industrială modernă, care să sprijine spiritul antreprenorial, să ghideze și să ajute industria;

- promovarea competitivității sectorului industriei primare, al producției și al serviciilor din Europa.

Comisia Europeană va depune eforturi pentru:

- stabilirea politicii industriale apte să mențină și să dezvolte o bază industrială puternică, competitivă, diversificată în Europa, să sprijină tranziția sectoarelor de producție către o utilizare mai eficientă a energiei și a resurselor;

- dezvoltarea abordării orizontale a politicii industriale, care să combine diverse instrumente de politică precum reglementarea „inteligentă”, modernizarea achizițiilor publice, normele în materie de concurență, stabilirea de standarde;

- îmbunătățirea mediului de afaceri, în special pentru IMM-uri, inclusiv prin reducerea costurilor de tranzacție aferente desfășurării unei activități economice în Europa, prin promovarea clusterelor și prin îmbunătățirea accesului convenabil la finanțare;

- restructurarea sectoarelor aflate în dificultate prin orientarea lor către activități de viitor, inclusiv prin redistribuirea rapidă a competențelor către sectoarele și piețele cu un ritm alert de creștere;

- promovarea tehnologiilor si a metodelor de productie care reduc utilizarea resurselor naturale si sporesc investitiile in patrimoniul natural al UE;

- promovarea internationalizarii IMM-urilor;

- asigurarea faptului ca retelele de transport si de logistica permit industriei din toata Uniunea sa beneficieze de acces efectiv pe piata unica, pe piata internationala;

- dezvoltarea unei politici spatiale care sa puna la dispozitie instrumentele necesare depasirii unor provocari-cheie la nivel mondial;

- sporirea competitivitatii sectorului turismului in Europa;

- revizuirea reglementarilor in vederea sprijinirii tranzitiei sectoarelor serviciilor si productiei catre o utilizare mai eficienta a resurselor, inclusiv printr-o reciclare mai eficienta;

- reannoirea strategiei UE de promovare a responsabilitatii sociale a intreprinderilor, ca element-cheie in asigurarea increderii pe termen lung a angajatilor si a consumatorilor. La nivel national, statele membre vor trebui:

- sa imbunatateasca mediul de afaceri, in special pentru IMM-urile inovatoare, inclusiv prin achizitii publice menite sa sprijine initiativele care incurajeaza inovarea;

- sa amelioreze conditiile de asigurare a respectarii drepturilor de proprietate intelectuala;

- sa reduca sarcina administrativa a societatilor si sa amelioreze calitatea legislatiei in domeniul afacerilor;

- sa colaboreze cu partile interesate din diverse sectoare in vederea identificarii blocajelor, elaborarii de analize comune cu privire la modalitati de mentinere a unei baze industriale si de cunoastere solide, de a plasa UE in pozitie de lider in ceea ce priveste dezvoltarea durabila la nivel mondial.

Cresterea durabila este necesara in vederea sustinerii UE pentru a prospera intr-o lume cu emisii reduse de dioxid de carbon, cu resurse limitate, pentru prevenirea degradarii mediului, pierderea biodiversitatii si utilizarea nedurabila a resurselor.

Cresterea favorabila incluziunii

Statele membre trebuie sa-si imbunatateasca sistemele de protectie sociala, de securitate sociala si pensii, precum si politicile de incluziune activa, in conditiile asigurarii sustenabilitatii financiare in scopul cresterii participarii cetatenilor in societate, economie

si a extinderii oportunitatilor de angajare prin utilizarea FSE. Cresterea favorabila incluziunii inseamna promovarea unei economii cu o rata ridicata a ocuparii fortei de munca, care sa asigure coeziunea sociala si teritoriala si care presupune:

- asigurarea autonomiei cetatenilor prin rate ridicate ale ocuparii fortei de munca;
- investirea in dezvoltarea competentelor;
- combaterea saraciei;
- modernizarea pietelor muncii si a sistemelor de formare si de protectie sociala;
- consolidarea coeziunii teritoriale prin accesibilizarea beneficiilor cresterii economice in toate regiunile UE inclusiv in cele ultraperiferice;
- asigurarea accesului si oportunitatilor pentru toti cetatenii pe tot parcursul vietii;
- cresterea participarii fortei de munca prin asigurarea de politici de promovare a egalitatii de sanse intre femei si barbati.

Se va actiona in vederea rezolvarii problemelor din urmatoarele domenii:

Ocuparea fortei de munca:

- schimbarile demografice au generat scaderea numarului de persoane active;
- in UE, doar doua treimi din populatia activa are loc de munca, in comparatie cu peste 70% in SUA si in Japonia;
- rata ocuparii fortei de munca este scazuta in special in randul femeilor si al lucratorilor in varsta;
- rata a somajului de peste 21% in randul tinerilor;
- risc ridicat de pierdere a terenului pe piata muncii a persoanelor neintegrate in campul muncii sau care au legaturi slabe cu acesta.

Competentele:

- aproximativ 80 de milioane de persoane au competente reduse sau de baza;
- oportunitatile oferite prin invatarea de-a lungul vietii, apartin in special persoanelor mai instruite;
- pana in 2020, 16 milioane de locuri de munca vor necesita nivel inalt de calificare, in timp ce numarul locurilor de munca pentru care se vor cere competente reduse va scadea cu 12 milioane;
- pentru mentinerea vietii active indelungate, este necesara dobandirea si dezvoltarea de noi competente pe tot parcursul vietii.

Combaterea saraciei:

- 80 de milioane de persoane erau amenintate de saracie, inainte de aparitia crizei economice;

- 19 milioane dintre acestea sunt copii;

- 8% dintre persoanele care au un loc de munca nu castiga suficient pentru a iesi din saracie, cei mai afectati fiind somerii. Cresterea favorabila incluziunii va fi stimulata prin doua initiative:

b. „O agenda pentru noi competente si noi locuri de munca” prin care se propune:

▫ crearea conditiilor necesare modernizarii pietelor muncii pentru a creste nivelurile de ocupare a fortei de munca si pentru a asigura sustenabilitatea modelelor sociale europene;

▫ promovarea autonomiei cetatenilor prin dobandirea de noi competente care vor permite fortei de munca actuale si viitoare, adaptarea la noile conditii si la eventualele schimbari de cariera;

▫ reducerea somajului;

▫ sporirea productivitatii muncii.

Comisia Europeana va depune eforturi pentru:

▫ definirea si punerea in aplicare a celei de a doua etape a agendei de flexicuritate, in vederea identificarii modalitatilor de imbunatatire si gestionare a tranzitiilor economice, de combatere a somajului, de crestere a ratelor de activitate;

▫ adaptarea cadrului legislativ, in conformitate cu principiile reglementarii „inteligente”, la evolutia modelelor de organizare a muncii, la noile riscuri la adresa sanatatii si securitatii muncii;

▫ facilitarea si promovarea mobilitatii lucratorilor in interiorul UE si asigurarea unei corespondente mai bune intre cererea si oferta de locuri de munca, prin intermediul sprijin financiar acordat din fondurile structurale, in special din Fondul social european (FSE);

▫ consolidarea capacitatii partenerilor sociali, valorificarea potentialului de solutionare a problemelor oferit de dialogul social la toate nivelurile (la nivelul UE, la nivel national/ regional, la nivel sectorial si la nivelul intreprinderilor);

- impulsionează cadrul strategic de cooperare în materie de educație și formare în care să fie implicate toate părțile interesate;

- asigurarea dobândirii competențelor necesare în vederea continuării studiilor și a integrării pe piața muncii, precum și a recunoașterii acestora pe tot parcursul educației generale, profesionale, superioare și din viața adultă. La nivel național, statele membre vor trebui:

- să pună în aplicare măsurile naționale de flexibilitate, să reducă segmentarea pieței muncii, să faciliteze tranzițiile și reconcilierea vieții profesionale cu viața privată;

- să analizeze, să monitorizeze eficiența sistemelor fiscale și de asigurări sociale pentru a asigura rentabilitatea muncii;

- să promoveze noi forme de reconciliere a vieții profesionale cu cea privată, politici de îmbătrânire activă, să sporească egalitatea de șanse între femei și bărbați;

- să promoveze, să monitorizeze concretizarea eficace a rezultatelor dialogului social;

- să impulsioneze punerea în aplicare a Cadrului european al calificărilor, prin instituirea unor cadre naționale ale calificărilor;

- să asigure dobândirea competențelor necesare în vederea continuării studiilor și a integrării pe piața muncii, recunoașterea acestora pe tot parcursul educației generale, profesionale, superioare și din viața adultă, inclusiv în cadrul învățării non-formale și informale;

- să dezvolte parteneriate între mediul educației/ formării și cel al muncii, în special prin implicarea partenerilor sociali în planificarea ofertelor de educație și formare.

c. „O platformă europeană de combatere a sărăciei” prin care se propune:

- asigurarea coeziunii economice, sociale, teritoriale, ca o continuare a anului în curs, care reprezintă „Anul european de luptă împotriva sărăciei și excluziunii sociale”;

- sensibilizarea opiniei publice pentru recunoașterea drepturilor fundamentale ale persoanelor care se confruntă cu sărăcia și excluziunea socială. Comisia Europeană va depune eforturi pentru:

- elaborarea unei platforme de cooperare, de schimb de bune practici, în vederea încurajării actorilor din sectorul public și privat de a reduce excluziunea socială prin

actiuni concrete, inclusiv prin acordarea finantari din fondurile structurale, in special din FSE;

- elaborarea si implementarea de programe care vizeaza promovarea inovarii sociale in randul grupurilor celor mai vulnerabile, dezvoltarea unei noi agende pentru integrarea migrantilor;

- evaluarea caracterului adecvat si a sustenabilitatii sistemelor de protectie sociala si de pensii si identificarea modalitatilor de imbunatatire a accesului la sistemele de sanatate. La nivel national, statele membre vor trebui:

- sa promoveze responsabilitatea colectiva si individuala pe care o impart in domeniul combaterii saraciei si excluziunii sociale;

- sa defineasca si sa puna in aplicare masuri care vizeaza grupurile cu un grad de risc ridicat precum familiile monoparentale, femeile in varsta, minoritatile, romii, persoanele cu handicap si persoanele fara adapost;

- sa isi dezvolte sistemele de securitate sociala si de pensii pentru a asigura un nivel adecvat al ajutorului pentru venit si al accesului la asistenta medicala.

II.1.4. Guvernanta economica

Criza economica a evidenciat deficiente structurale in economia Europei, a anulat progrese precedente, a identificat evidente probleme fundamentale si solutii neviabile pe termen lung, a demonstrat interdependenta economiilor europene, a subliniat necesitatea coordonarii politicilor economice la nivelul UE in vederea rezolvarii de probleme, promovarii cresterii economice si crearii de locuri de munca. Pentru a aduce schimbarea dorita, strategia Europa 2020 trebuie sa fie mai bine directionata, sa isi stabileasca obiective clare si criterii de referinta transparente pentru evaluarea progreselor inregistrate. Este astfel nevoie de un cadru de guvernanta puternic, care sa utilizeze instrumentele de care dispune pentru a asigura o punere in aplicare in timp util si in mod eficace. Cei trei piloni ai noii guvernante economice:

1. Consolidarea agendei economice printr-o supraveghere mai atenta din partea UE si include: ▫ prioritatile politice si obiectivele stabilite in cadrul Strategiei Europa 2020;

- angajamentele suplimentare pe care si le-au asumat statele membre participante la Pactul euro plus;

- consolidarea supravegherii de către UE a politicilor economice și fiscale, ca parte a Pactului de stabilitate și creștere, dar și prin intermediul noilor instrumente menite să stopeze dezechilibrele macroeconomice;

- adoptarea unei noi metode de lucru numită „semestrul european” care permite discutarea priorităților economice și bugetare în aceeași perioadă a fiecărui an.

2. Asigurarea stabilității zonei euro și include:

- mecanisme temporare de sprijin pentru statele membre, ca reacție a UE la criza datoriei suverane;

- înlocuirea lor în 2013 de un mecanism permanent, respectiv Mecanismul european de stabilitate (MES);

- aplicarea unor programe de reformă și consolidare fiscală, elaborate în strânsă colaborare cu FMI.

3. Redresarea sectorului financiar.

Aspecte esențiale ale noii guvernante economice a UE

- Semestrul European. Acesta reprezintă primele 6 luni ale fiecărui an, perioada în care are loc coordonarea politicilor bugetare, macroeconomice și structurale ale statelor membre în baza căreia se ține cont de recomandările UE în luarea deciziilor cu privire la bugetul național și la alte aspecte de interes economic.

- Pactul de stabilitate și creștere. Constă într-un set de reguli care încurajează statele membre să mențină viabilitatea finanțelor publice. Componente:

1. Componenta preventivă constă în transmiterea de către statele membre, a programului anual de stabilitate (tarile din zona euro) sau de convergență (celelalte state membre), împreună cu programul național de reformă, program care prezintă modul în care statul membru intenționează să asigure și să mențină viabilitatea finanțelor publice pe termen mediu. Ulterior, Comisia poate oferi recomandări politice (în iunie, în cadrul semestrului european) sau, dacă este necesar, poate înainta o propunere Consiliului pentru ca acesta să transmită un avertisment în cazul unui deficit excesiv.

2. Componenta corectivă reglementează procedura în caz de deficit excesiv (PDE). În baza PDE, dacă deficitul bugetar al unui stat membru depășește limita de 3% (conform Tratatului), Consiliul va transmite recomandări privind redresarea situației. Nerespectarea acestor recomandări poate duce la impunerea de sancțiuni pentru statele din zona euro.”

Pactul de stabilitate și creștere este în curs de consolidare, prin introducerea unor modificări menite:

- să permită componentei corective a Pactului să ia mai bine în considerare interacțiunea dintre datorie și deficit, mai ales în țările puternic îndatorate (unde datoria publică depășește 60% din PIB);

- să accelereze procedura în caz de deficit excesiv și să facă impunerea sancțiunilor semiautomată - în acest sens, în cadrul Consiliului va fi nevoie de o majoritate calificată, nu atât pentru a aproba, cât mai ales pentru a respinge o propunere de sancționare înaintată de Comisie;

- să amelioreze cadrele bugetare naționale, abordând aspectele contabile și statistice, precum și practicile în materie de previziuni.

- Corectarea dezechilibrelor macroeconomice constă într-un mecanism de supraveghere care identifică și corectează dezechilibrele macroeconomice, încă din faza incipientă. Alegerile economice divergente făcute în ultimul deceniu de către statele membre, au accentuat diferențele în materie de competitivitate generând dezechilibre macroeconomice la nivelul UE. Economiiile statelor membre vor fi monitorizate în vederea depistării dezechilibrelor macroeconomice, în cazul în care vor fi înregistrate depășiri ale „nivelurilor de alertă”, Comisia urmând să facă recomandări în urma rezultatelor analizelor aprofundate.

- Pactul euro plus. Acesta constă într-un program suplimentar de reforme, care constituie o reflecție a interdependenței dintre ele. Printre cele alte șase țări, care nu fac parte din zona euro, dar care au decis să adere la acest pact, se numără și România. Cele patru domenii vizate de Pactul euro plus sunt competitivitate, ocuparea forței de muncă, viabilitatea finanțelor publice și consolidarea stabilității financiare. Pactul a fost aprobat de liderii UE în martie 2011. Cele 23 de țări semnatare se angajează să implementeze reformele în detaliu. Cele patru state membre care nu au semnat pactul sunt libere să facă acest lucru oricând doresc. Angajamentele asumate în virtutea pactului se integrează în noul cadru de guvernare economică și sunt incluse în programele naționale de reformă ale statelor membre.

- Remedierea sectorului financiar. În vederea prevenirii apariției problemelor și asigurării că actorii din sectorul financiar sunt supuși unor monitorizări stricte, UE a

elaborat reglementari si a creat agentii specifice, intreprinzandu-se si alte actiuni, cu scopul de garantare pentru bancile europene a existentei de suficiente rezerve de capital, necesare pentru a face fata socurilor din sistem, astfel sistemul bancar pastrandu-si functionalitatea in domeniul oferiiri de credite intreprinderilor si persoanelor fizice.

II.2. ELEMENTELE CADRULUI STRATEGIC COMUN 2014-2020

La nivel european, orientarea strategică privind utilizarea fondurilor europene este dată de Cadrul Strategic Comun (CSC), care acoperă cele cinci mari fonduri europene:

- Fondul European pentru Dezvoltare Regională,
- Fondul Social European,
- Fondul de Coeziune,
- Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală,
- Fondul European Maritim pentru Pescuit. Comisia a propus un regulament privind dispozițiile comune pentru toate cele cinci fonduri. Propunerea prevede o coordonare mult mai strânsă a fondurilor pentru a obține:

- concentrarea resurselor asupra obiectivelor strategiei Europa 2020, prin intermediul unui set comun de obiective tematice la care fondurile vor contribui;

- simplificare prin modalități de planificare și de punere în aplicare mai coerente;

- o mai mare atenție acordată rezultatelor, prin intermediul unui cadru și a unei rezerve de performanță;

- armonizarea normelor de eligibilitate și extinderea opțiunilor simplificate în materie de costuri, pentru a reduce sarcina administrativă pentru beneficiari și autoritățile de management. CSC prezintă drept scop sporirea coerenței între angajamentele politice asumate în contextul strategiei Europa 2020 și investițiile de pe teren. El încurajează integrarea, definind modalitățile de colaborare între fonduri. El constituie o sursă de orientare strategică, care trebuie tradusă de către statele membre și regiuni în programarea fondurilor aparținând CSC, în contextual necesităților, oportunităților și provocărilor lor specifice. Astfel, din punct de vedere strategic, proiectele de regulamente prevăd faptul că fondurile CSC vor complete intervențiile naționale, regionale și locale în implementarea Strategiei Uniunii pentru o creștere inteligentă, durabilă și incluzivă (Strategia Europa 2020), luând în considerare contextul specific din fiecare stat membru.

Obiectivele tematice prevazute in Cadrul Strategic Comun (CSC)

Strategia Europa 2020 constituie cadrul politic al Uniunii Europene în actualul deceniu: cele cinci obiective principale ale acesteia definesc poziția pe care UE dorește să o atingă în 2020 și orientările integrate stabilesc orientările de politică pe termen mediu. În vederea obținerii de rezultate, a fost pusă în aplicare o guvernanta economică mai puternică. Ea traduce prioritățile tematice și obiectivele strategiei Europa 2020 într-un ciclu anual de supraveghere multilaterală axată pe rapoartele naționale și pe recomandările specifice pentru fiecare țară. Pachetul legislativ prezentat de către Comisia Europeană în octombrie 2011, prevede consolidarea procesului de programare strategică prin concentrarea fondurilor europene pe cele 11 obiective tematice (OT), corelate cu prioritățile Strategiei Europa 2020, pentru a maximiza impactul politicii în ceea ce privește realizarea priorităților europene, respectiv:

- consolidarea cercetării, dezvoltării tehnologice și inovării;
 - îmbunătățirea accesului și a utilizării și creșterea calității tehnologiilor informației și comunicațiilor;
 - îmbunătățirea competitivității întreprinderilor mici și mijlocii, a sectorului agricol (în cazul FEADR) și a sectorului pescuitului și acvaculturii (pentru FEMP);
 - sprijinirea tranziției către o economie cu consum scăzut de dioxid de carbon în toate sectoarele;
 - promovarea adaptării la schimbările climatice, a prevenirii și a gestionării riscurilor;
 - protecția mediului și promovarea utilizării eficiente a resurselor;
 - promovarea sistemelor de transport durabile și eliminarea blocajelor din cadrul infrastructurilor rețelelor majore;
 - promovarea ocupării forței de muncă și sprijinirea mobilității forței de muncă;
 - promovarea incluziunii sociale și combaterea sărăciei;
 - investițiile în educație, competențe și învățare pe tot parcursul vieții;
 - consolidarea capacității instituționale și o administrație publică eficientă.
- Obiectivele tematice sunt transpuse în priorități de investiții specifice pentru fiecare fond în parte.

II.3. Politica de coeziune a UE 2014-2020

Politica de coeziune are ca obiectiv reducerea diferenței dintre nivelurile de dezvoltare ale diferitelor regiuni și state membre, pentru a consolida coeziunea economică și socială. Acesta este unul dintre pilonii construcției europene împreună cu piața unică și uniunea monetară - este unica politică a Uniunii Europene care se referă explicit la inegalitățile sociale. În acest mod, politica implică un transfer de resurse între statele membre, prin intermediul bugetului U.E., în scopul sprijinirii creșterii economice și a dezvoltării durabile prin investiții în oameni și în mediul înconjurător.

Politica de coeziune este o expresie importantă a solidarității cu regiunile cele mai sărace și mai slab dezvoltate ale UE, dar înseamnă mai mult decât atât. Unul dintre cele mai importante succese înregistrate de UE a fost capacitatea sa de a crește nivelul de trai pentru toți cetățenii săi. Acest lucru nu este realizat doar prin ajutarea statelor membre și a regiunilor mai sărace să se dezvolte și să evolueze, dar și prin rolul UE în integrarea pieței unice ale cărei dimensiuni oferă piețe și economii de scară tuturor regiunilor UE, bogate sau sărace, mari sau mici. Evaluarea de către Comisie a cheltuielilor anterioare a evidențiat numeroase exemple de investiții care au avut ca rezultat valoare adăugată, creștere economică și crearea de locuri de muncă, fapt care nu ar fi fost posibil fără sprijin de la bugetul UE.

Cu toate acestea, rezultatele arată, de asemenea, o anumită dispersie și lipsă de prioritizare. Într-un moment în care fondurile publice sunt limitate și în care creșterea economică prin stimularea investițiilor este mai necesară decât oricând, Comisia a decis să aducă modificări importante politicii de coeziune. Politica de coeziune trebuie să cuprindă obiectivele de la Lisabona și de la Göteborg și să devină un vector important al realizării acestora prin programele de dezvoltare regională și națională. Acesta este motivul pentru care Comisia Europeană a adoptat în iulie 2004 cadrul legislativ pentru reforma politicii de coeziune pentru perioada 2007 - 2013 pentru ridicarea nivelului competitivității și al creșterii Uniunii Europene largite. Obiectivele politicii de coeziune pentru perioada de programare 2007 - 2013 au fost:

- Convergența susține dezvoltarea economică integrată la nivel regional și local și durabilă prin mobilizarea capacităților locale și diversificarea structurilor economice; se adresează regiunilor unde PIB/locuitor este sub 75% din media Uniunii Europene;

▫ Competitivitatea regională și ocuparea forței de muncă se adresează statelor membre și regiunilor care nu au fost eligibile pentru obiectivul Convergență pentru a se adapta schimbărilor economice și sociale, globalizării și tranziției către o societate bazată pe cunoaștere;

▫ Cooperarea teritorială europeană urmărește dezvoltarea de activități economice, sociale și de mediu transfrontaliere, prin intermediul strategiilor comune în favoarea dezvoltării teritoriale durabile. Politica de coeziune rămâne o componentă esențială a cadrului financiar multianual al UE pentru perioada 2014-2020. Astfel, la 6 octombrie 2011, Comisia Europeană a adoptat un proiect de pachet legislativ care va constitui un cadru al politicii de coeziune a UE pentru perioada 2014-2020, prin care se propune mai multe schimbări importante ale modului în care politica de coeziune este concepută și pusă în aplicare, și anume:

▫ concentrarea asupra priorităților Strategiei Europa 2020 de creștere inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii;

▫ recompensarea performanțelor;

▫ sprijinirea programării integrate;

▫ accentul pus pe rezultate - monitorizarea progreselor înregistrate în ceea ce privește atingerea obiectivelor convenite;

▫ consolidarea coeziunii teritoriale și simplificarea aplicării. Cadrul Financiar Multianual aprobat pentru perioada 2014-2020 prevede alocarea pentru politica de coeziune a 325 miliarde euro (în scădere cu cca. 35 miliarde euro față de actuala perioadă de programare) reprezentând 34,24% din volumul total cheltuielilor UE pentru următorii 7 ani. Principalele schimbări convenite în cadrul Politicii de Coeziune/PC:

▫ Crearea unui cadru strategic comun pentru toate fondurile structurale, care prevede încheierea unor contracte de parteneriat cu fiecare stat membru;

▫ Crearea unei categorii de regiuni intermediare, „regiuni de tranziție”, cu PIB cuprins între 75% și 90% din PIB-ul mediu al UE, fiind regiuni aflate în phasing-out (către convergență, ce vor completa cele două categorii care există deja - regiuni de convergență și regiuni de competitivitate); ▫ Plafonarea alocărilor pentru coeziune („capping”) la 2,35% din PIB (capping diferențiat de 2,59% pentru HU și Țările Baltice) alocarea pe stat

membru/SM neputând însă să fie mai mare de 110% din alocarea totală pentru perioada actuală;

- Creșterea calității cheltuielilor alocate și a condiționalităților pe baza cărora vor fi acordate fondurile;

- Principiul condiționalității (ex-ante și macroeconomice) și alinierea regulilor de implementare a politicii de coeziune cu Pactul de Stabilitate și Creștere, precum și cu procedura de deficit excesiv. Vor fi definatorii rezultatele obținute și stimulentele pentru a pune în aplicare reformele, dând posibilitatea COM de a suspenda parțial sau total plățile atunci când Consiliul decide că un SM nu a luat măsurile necesare;

- Aplicarea regulii de dezangajare n+3 pentru toate statele membre.

- Se menține rata de co-finanțare de 85% pentru politica de coeziune.

- Este prevăzută, ca regulă generală, o rată de pre-finanțare de 3%. Cu toate acestea, pentru statele care au beneficiat de asistenta financiară începând cu anul 2010 (cazul României) rata de pre-finanțare este de 4%.

- Se păstrează prevederile referitoare la top-up, respectiv majorarea cu 10 puncte procentuale a ratei de co-finanțare în cazul statelor care beneficiază de programe de asistență financiară în baza art.136 și 143 TFUE.

- Se introduc prevederi referitoare la alocări suplimentare pentru regiunile în care se înregistrează șomaj în rândul tinerilor. Noua perspectivă financiară a UE 2014-2020 prevede o nouă abordare în materie de programare strategică pentru politica de coeziune, conform obiectivelor Strategiei Europa 2020. Arhitectura legislativă a politicii de coeziune cuprinde:

- un regulament general de stabilire a unor dispoziții comune referitoare la Fondul european de dezvoltare regională (FEDR), Fondul social european (FSE), Fondul de coeziune, Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR), Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime (EMFF), precum și de stabilire a unor dispoziții generale privind FEDR, FSE și Fondul de coeziune; ▫ trei regulamente specifice privind FEDR, FSE și Fondul de coeziune; și

- două regulamente privind obiectivul de cooperare teritorială europeană și Gruparea europeană de cooperare teritorială (GECT).

II.3.1. Fondul European de Dezvoltare Regionala

Fondul european de dezvoltare regională (FEDR) urmărește consolidarea coeziunii economice, sociale și teritoriale în cadrul Uniunii Europene prin corectarea dezechilibrelor existente între regiunile acesteia. FEDR sprijină dezvoltarea regională și locală pentru a contribui la toate obiectivele tematice, prin stabilirea unor priorități detaliate în vederea unui mai mare accent pus pe:

- cercetare și dezvoltare, precum și inovare;
- îmbunătățirea accesului la informații și a calității acestora, precum și la tehnologiile comunicațiilor;
- schimbările climatice și trecerea la o economie cu emisii reduse de dioxid de carbon;
- sprijinul comercial acordat IMM-urilor;
- serviciile de interes economic general;
- infrastructurile de telecomunicații, energie și transport;
- consolidarea capacității instituționale și o administrație publică eficientă;
- infrastructurile de sănătate, educație și sociale; și
- dezvoltarea urbană durabilă. Pentru a asigura concentrarea investițiilor la nivelul UE pe aceste priorități, se stabilesc alocări minime pentru un anumit număr de zone prioritare. De exemplu, în regiunile mai dezvoltate și de tranziție, cel puțin 80 % din resursele FEDR la nivel național ar trebui să fie alocate pentru eficiență energetică și energii regenerabile, inovare și sprijin pentru IMM-uri, din care cel puțin 20 % ar trebui să fie alocate pentru eficiență energetică și energii regenerabile. Regiunile mai puțin dezvoltate ar trebui să dispună de o paletă mai largă de priorități de investiții, care să reflecte nevoile mai mari de dezvoltare ale acestora. Însă acestea vor trebui să aloce cel puțin 50 % din resursele FEDR pentru eficiență energetică și energii regenerabile, inovare și sprijin pentru IMM-uri. Consolidarea coeziunii teritoriale Regulamentul propus prevede un accent mai mare pe dezvoltare urbană durabilă. Aceasta ar trebui să se realizeze prin alocarea unui procent minim de 5 % din resursele FEDR pentru dezvoltare urbană durabilă, prin stabilirea unei platforme de dezvoltare urbană pentru promovarea consolidării capacităților și a schimburilor de experiență, precum și prin adoptarea unei liste a orașelor în care vor fi puse în aplicare acțiuni integrate pentru dezvoltare urbană durabilă.

Propunerea include, de asemenea, sprijin pentru acțiunile inovatoare în domeniul dezvoltării urbane durabile în baza unui plafon de 0,2 % din fondurile anuale. Se va acorda o atenție specială zonelor cu caracteristici naturale sau demografice specifice, precum și o alocare suplimentară pentru regiunile ultraperiferice și slab populate. Un procent de cel puțin 50 % din această alocare suplimentară va trebui să fie alocat acțiunilor care contribuie la diversificarea și modernizarea economiilor regiunilor ultraperiferice, punându-se un accent speciale cercetare și inovare, tehnologiile informației și comunicațiilor și pe competitivitatea IMMurilor.

11.3.2. Fondul Social European

În timp ce contribuie la coeziunea economică, socială și teritorială, Fondul social european (FSE) reprezintă principalul instrument al Uniunii Europene destinat investiții în oameni. Acesta conferă cetățenilor europeni oportunități mai mari de angajare, promovează o educație mai bună și îmbunătățește situația persoanelor celor mai vulnerabile care se confruntă cu riscul de sărăcie. Regulamentul propune ca FSE să vizeze patru obiective tematice în întreaga Uniune:

- promovarea ocupării forței de muncă și sprijinirea mobilității lucrătorilor;
- promovarea incluziunii sociale și combaterea sărăciei;
- efectuarea de investiții în domeniul educației, al formării competențelor și al învățării pe tot parcursul vieții;

▫ consolidarea capacității instituționale și a eficienței administrației publice. Fondul social european (FSE) și-a propus ca statele membre să aibă obligația de a stabili modul în care diferitele instrumente de finanțare vor contribui la realizarea obiectivelor principale ale strategiei Europa 2020, inclusiv prin stabilirea unor cote minime de sprijin prin fonduri structurale din FSE pentru fiecare categorie de regiuni (25% pentru regiunile de convergență, 40% pentru regiunile de tranziție, 52% pentru regiunile de competitivitate, pe baza fondului de coeziune care continuă să reprezinte o treime din alocarea pentru politica de coeziune în statele membre eligibile și excluzând cooperarea teritorială). Aplicarea acestor cote duce la o cotă minimă globală pentru FSE de 25% din bugetul alocat politicii de coeziune, adică 84 de miliarde EUR. FSE va fi completată de o serie de instrumente gestionate direct de către Comisie, cum ar fi PROGRESS și rețeaua EURES